

Eva Nyst

e.nyst@medischcontact.nl

@medischcontact

IGJ dreigde met kort geding over Tuitjenhorn-documentaire

Een documentaire op NPO 2 geeft een inkijk in de strijd tussen de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de weduwe van huisarts Nico Tromp. De inspectie dreigde met een kort geding. De namen van medewerkers moesten eruit.

SARAH VOS. STILLS UIT DE ZAAK TUITJENHORN

‘Wij hadden elkaar niet moeten kennen. En Nico en Floris hadden nog moeten leven.’ Deze woorden sprak filmmaker Sarah Vos afgelopen vrijdag voor een afgeladen zaal in filmmuseum Eye. De woorden waren voor Anneke Tromp, die na de première van de documentaire *De zaak Tuitjenhorn* naast Vos op het podium voor het doek was geroepen. Samen met haar zoon Reinier nam Tromp bloemen in ontvangst. Ze bedankte de mensen die haar tot steun zijn geweest nadat haar man zich oktober 2013 suïcideerde en hun 25-jarige zoon Floris maart 2014 door een koolmonoxidevergiftiging omkwam.

De zaal was een uur lang getuige geweest van het juridische gevecht van de weduwe tegen het bevel waarmee de inspectie haar man oktober 2013 op non-actief zette. Nadat de bestuursrechter haar ongelijk had gegeven, ging Tromp – zelf ook arts – in hoger beroep bij de Raad van State. Dat was het moment dat de documentairemaker Anneke Tromp begon te filmen. De camera was erbij toen de verantwoordelijk senior IGJ-inspecteur het bevel in de rechtszaal verdedigde met de stelling dat de huisarts wispelturig was. ‘Dan baseert u zich op de verhoren die plaats hebben gevonden in het kader van het strafrechtelijk onderzoek?’ Er volgde een ja op de vraag van de rechter. ‘Want u had de heer Tromp zelf nog niet gesproken in die periode?’ Dat bevestigde de inspecteur.

Opsporingsambtenaren

Toch was het een inspectiemedewerker die het politieverhoor afnam, zo blijkt uit de documentaire. ‘Ik werk bij de opsporings-eenheid binnen de IGZ, inspectie gezondheidszorg. U zit hier als verdachte, uw recht is dat u niet verplicht bent tot antwoorden’, zegt acteur Pierre Bokma in de verhoorkamer op het politiebureau tegen acteur Marcel Hensema, die de rol van Nico Tromp vertolkt. Voor een buitenstaander lijkt het misschien vreemd dat iemand van de toezichthouder zorg zich met politieonderzoek bezighoudt. Het samenwerkingsprotocol van inspectie en Openbaar Ministerie (OM) regelt ook dat de IGJ haar

ZAAK-TUITJENHORN

In 2013 gaf huisarts Nico Tromp 1000 milligram morfine en 350 milligram midazolam aan een stervende kankerpatiënt. De patiënt overleed direct daarna. De coassistent maakte melding bij haar opleider in het AMC. Zonder wederhoor van de arts werd de inspectie benaderd, die het Openbaar Ministerie inschakelde. In de week waarin de inspectie hem met een bevel op non-actief zette en hij voor de rechter-commissaris moest verschijnen, maakte Tromp een einde aan zijn leven. De door de ministeries van J&V en VWS ingestelde commissie-Bleichrodt concludeerde dat 'uit niets (...) is gebleken dat het optreden van de overheidsinstanties als een reeks misstappen kan worden gekwalificeerd'. De Raad van State oordeelde dat het bevel onrechtmatig was opgelegd en de weduwe ontving een schadevergoeding van de staat.

onderzoek opschort en pas zelf in actie komt zodra het onderzoeksdossier van het OM is ontvangen. 'Het lijkt misschien paradoxaal, maar het klopt. Het OM heeft geen eigen "politie" voor opsporing van strafbaar medisch handelen. Dat wordt door de boa's van de inspectie gedaan', zegt Cor Hellingman, advocaat van Anneke Tromp. Deze buitengewoon opsporingsambtenaren, boa's, zijn in dienst van de inspectie en kunnen worden toegevoegd aan een rechteam. Dan rapporteren ze aan het OM en uitdrukkelijk níét aan de inspectie. 'IGJ heeft formeel geen inzicht in het onderzoeksdossier. De boa's zijn aan hun ambtseed gehouden. Schending van de geheimhouding is een ambtsdelict', aldus Hellingman. Hoewel hij het begrijpelijk vindt dat kundige opsporingsambtenaren het verhoor houden, ziet de advocaat wel een risico: 'Mijn ervaring is dat dit soort gespecialiseerde onderzoekers, juist omdat zij alleen op hun eigen terrein actief zijn, hun natuurlijke neiging om "boeven te vangen" moeilijk kunnen onderdrukken. Dat kan ertoe leiden, dat men op zoek gaat naar belastend feitenmateriaal en dat ontlastend feitenmateriaal niet op gelijke

wijze gewogen wordt.' Daarbij, zegt Hellingman, is het niet uit te sluiten dat als er een straf dossier ligt dat tot vervolging leidt, de IGJ-inspecteur die dat leest er nog een schepje bovenop doet. 'Dit is de zogenaamde *action bias*. Een verschijnsel dat men meent te moeten ingrijpen, ook waar dat verder niet nodig is. Dat laatste is ook wat er gebeurd is in de zaak-Tromp.'

Emotionele reacties

Aanleiding om de film te maken was de opmerking van schrijver Peter Buwalda in tv-programma *De Wereld Draait Door* dat zijn collega Joost Zwagerman vlak voor diens suicide in 2015 werkte aan een roman 'over de kafaiaanse fuik waarin zijn vriend en huisarts Nico Tromp te Tuitjenhorn was verzwolgen', vertelt filmmaker Vos. De documentaire toont 'de kwetsbaarheid van de huisarts in het grijze gebied van acute stervensbegeleiding', aldus Vos. Bij de eerste vertoningen zag ze zeer emotionele reacties van huisartsen. Ze roept op tot een 'hernieuwd medisch-ethisch, maatschappelijk én politiek debat over de ontstane angstcultuur onder huisartsen'. Voorafgaand aan de première nodigde regisseur Sarah Vos de betrokken instanties uit. 'Anneke heeft altijd gewild dat er nog iets goeds zou komen uit het verschrikkelijks dat er gebeurd is. Daarom gaven we een voorvertoning aan de IGJ, het OM, het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg en de LHV. De hoogste vertegenwoordigers hebben de documentaire gezien. We hebben met zijn allen

samen zitten kijken. Dat vond ik een heel bijzonder moment. Iedereen was gespannen.' Maar volgens Vos kwam de dialoog niet op gang. De filmmaker had eerder juist goede ervaringen met een vertoning vooraf aan verantwoordelijken. Dat was toen ze medewerkers van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers had gevolgd, die bij wijze van proef alleenstaande, uitgeprocedeerde minderjarige asielzoekers in een gesloten setting begeleidden. Er ging van alles mis in die begeleiding. Maar het ministerie bleek open te staan om ervan te leren, vertelt Vos: 'Die film is gebruikt op het ministerie als lesmateriaal en we werden uitgenodigd om een vervolg te maken.'

Wegpiepen

Voor de IGJ was de voorvertoning van de film over de zaak-Tuitjenhorn aanleiding een kort geding aan te spannen. De namen van inspectie medewerkers moesten uit de documentaire worden gehaald. De naam van de inspecteur die voor de Raad van State sprak, staat in het openbare vonnis op rechtspraak.nl en in de documentaire introduceert de voorzitter van de Raad van State deze inspecteur. Deze woorden moest Vos weggiepen, want de dreigende juridische procedure 'kost tienduizend euro en dat geld is er niet'. Ook moest ze in de woorden van de weduwe ingrijpen. Nadat de Raad van State het IGJ-bevel onrechtmatig verklaarde, kwam er in 2016 een excuusgesprek tussen inspectie en Tromp. Dat mocht Sarah Vos niet filmen, maar wel zijn de woorden van Anneke Tromp opgenomen: 'Ik waardeer het dat u bent gekomen, maar u bent niet degene die iets te maken heeft gehad met de hele zaak.' De namen van de IGJ-medewerkers die wel betrokken waren, die Tromp vervolgens noemt, zijn in de documentaire weggiept. ■

De zaak Tuitjenhorn, maandag 6 mei 2019, 20.25 uur op NPO 2.

web

Meer informatie over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.

We hebben met
zijn allen samen
zitten kijken